ENKELE PUNTEN UIT DE TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER VAN DE PARTIJ VAN DE ARBEID, MAX VAN DEN BERG, VOOR DE PARTIJRAAD, GEHOUDEN OP ZATERDAG 18 SEPTEMBER 1982, IN DE HANSENHOF TE ZUTPHEN, AANVANG 10,30 UUR, THEMA; VERKIEZINGSUITSLAG EN DE FORMATIE.

1, DE VERKIEZINGSUITSLAG GEEFT TWEE OPVALLENDE ZAKEN TE ZIEN, HET GEWELDIGE HERSTEL VAN DE PVDA EN DE GROTE WINST VOOR DE VVD. ONDANKS DE DISKUSSIE DIE WE OOK IN EIGEN KRING HEBBEN GEHAD OVER HET VERLATEN VAN HET KABINET VAN AGT II, KAN VANDAAG WORDEN VASTGESTELD DAT HET EEN JUISTE BESLISSING IS GEWEEST.
DE KIEZERS EN DE PVDA HEBBEN ELKAAR WEER GEVONDEN, JA, DE PVDA IS ZELFS DE GROOTSTE PARTIJ IN HET LAND GEWORDEN.
AAN DAT HERSTEL IS DOOR ZEER VELEN IN DE PARTIJ HARD GEWERKT. PARTIJBESTUUR, KANDIDATEN VOOR DE TWEEDE KAMER, AFDELINGEN EN CAMPAGNEMENSEN HEBBEN SAMEN DE IDEEEN GELEVERD EN UITGE-DRAGEN EN MET ENORME WERKKRACHT LATEN ZIEN HOE DE PVDA MET EEN POLITIEK DUIDELIJK LINKSE OPSTELLING HAAR KIEZERS WEET TE BEREIKEN EN HET VERTROUWEN WEET TE WINNEN.
MAAR LIEFST 1 MILJOEN KIEZERS ZIJN ER SINDS DE BREUK MET HET VORIG KABINET BIJ GEKOMEN.
DAT GEEFT HOOP, MAAR TEGELIJKERTIJD VERPLICHT HET ONS TE ONDERKENNEN VOOR WELKE ZWARE DILEMMA'S HET DEMOCRATISCH-SOCIALISME DE KOMENDE JAREN GEPLAATST WORDT.

2, DE PVDA WIL REGEREN. DAT KAN, OVEREENKOMSTIG ONS KONGRESBESLUIT, ZOWEL IN EEN KOMBINATIE MET HET CDA' ALS MET DE VVD, BEIDE EVENTUEEL AANGEVULD MET D' 66. DERGELIJKE KOMBINATIES ZIJN GROTER DAN DE COALITIE CDA/VVD.

WAT BETREFT DE SAMENWERKING MET DE VVD ZIJN WE NATUURLIJK NIET BLIND VOOR DE VELE INHOUDELIJKE VERSCHILLEN, HET KARAKTER VAN DEZE PARTIJ EN DE MANIER WAAROP ZIJ CAMPAGNE HEEFT GEVOERD.
MAAR HET NUCHTERE FEIT DAT GEEN VAN DE GROTE PARTIJEN ELKAAR VOOR DE VERKIEZINGEN HEEFT UITGESLOTEN, VERPLICHT ONS NU TOT SERIEUS ONDERZOEK NAAR MOGELIJKE COALITIEGENOTEN.
DE WEIGERING VAN DE VVD DE INFORMATEUR SERIEUZE MEDEWERKING

HIERTOE TE VERLENEN, VALT DAARMEE NIET TE RIJMEN.
BLIJKBAAR VERKIEST DE VVD HET CDA-DICTAAT BOVEN EEN ZAKELIJK
ONDERZOEK NAAR OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN. De VVD SLUIT
PRAKTISCH DE PVDA UIT, VOOR VELE KIEZERS EEN ONBEGRIJPELIJKE ZAAK,
GEZIEN HAAR UITSPRAKEN VAN VOOR DE VERKIEZINGEN.
HET TAFELTJE IN EEN INTIEM RESTAURANT IS REEDS GERESERVEERD.
3, DE PVDA WIL REGEREN, MET ALS CENTRALE, PUNTEN VOOR BELEID;
DE NIET PLAATSING VAN NIEUWE KERNWAPENS EN
EEN EKONOMISCHE POLITIEK DIE ANTWOORD GEEFT OP DE HUIDIGE CRISIS.
ER LIGGEN TAL VAN PLANNEN DIE DE MOEITE WAARD ZIJN. VAN FNV EN CNV, VAN
ECONOMEN ALS SCHOUTEN EN KUIPER, DE GALAN EN PEN, EN DE DIVERSE
ONDERZOEKSGEGEVENS VAN HET CPB.
AAN DE ANDERE PARTIJEN VRAGEN WIJ OM EENZELFDE DUIDELIJKHEID.
OP WELKE PUNTEN HAAKT DE VVD REEDS OP VOORHAND AF?
EN AAN HET CDA VRAGEN WIJ NIET HET OUDE FORMATIESPEL TE SPELEN,
MAAR EEN KEUZE TE MAKEN. OFWEL REGEREN MET DE VVD, ZODAT U DE
OUDE RECEPTEN KUNT UITVOEREN ZOALS ONDER VAN AGT-WIEGEL.
OFWEL REGEREN MET DE PVDA, MAAR DAN OOK MET EEN OPRECHTE
KEUZE VOOR EEN ANDER BELEID EEN BELEID WAARIN DE VISIE VAN
DE PVDA TOT ZIJN RECHT KOMT. EEN BELEID WAARIN:

A. DE WERKGELEGENHEID GEKREEERD EN EERLIJK VERDEELD WORDT;

B. DE INKOMENSVERSCHILLEN VERKLEIND WORDEN;

C. EEN VREDE- EN VEILIGHEIDSBELEID WORDT GEVOERD GERICHT OP WAPENBEHEERSING IN PLAATS VAN MODERNISERING.

OVER ZIJN WERKELIJKE BEDOELINGEN DIENT HET CDA SNEL DUIDELIJKHEID TE GEVEN.
A. DE VERKIEZINGSUITSLAG BEVAT EEN AANTAL ONTWIKKELINGEN DIE DE PVDA
MET ZORG VERVULLEN. DE GROTE WINST VOOR DE VVD EN DE GROTE
AANHANG DIE ZIJ ONDER JONGEREN HEEFT, JONGEREN HEBBEN IN
MINDERE MATE OP ONS GESTEMD. HET PARTIJBESTUUR HEEFT
PARTIJGENOTEN BEREID GEVONDEN DE UITSLAG TE ANALYSEREN EN VIA
HET CAMPAGNE- TÈAM ZULLEN AANBEVELINGEN SPOEDIG IN HET P.B.
BESPROKEN WORDEN.

5. TWEEDE ZORG IS DE ZETEL DIE DE CENTRUMPARTIJ IN DE KAMER
BEHAALD HEEFT.
DE CENTRUMPARTIJ IS EEN PARTIJ MET RACISTISCHE OORDELEN. ALLE PARTIJEN VAN LINKS EN RECHTS HEBBEN DE PLICHT DAARTEGEN STELLING TE NEMEN, EN DAARBIJ OOK DE HAND IN EIGEN BOEZEM TE STEKEN. TENSLOTTE IS HET NIET VOOR HET EERST DAT DERGELIJKE SIGNALEN UIT DE GROTE STEDEN GEHOORD WORDEN.
ONZE GRONDWET GAAT UIT VAN GELIJKE RECHTEN, ONGEACHT GELOOF, RAS OF SEXE, De IDEEEN VAN DE CENTRUMPARTIJ GAAN FUNDAMENTEEL UIT VAN DE ONGELIJKHEID TUSSEN MENSEN. HET IS ONVERTEERBAAR DAT DE VERTEGENWOORDIGER VAN DE CENTRUMPARTIJ, DE EED OP DE GRONDWET HEEFT UITGESPROKEN. BIJ DE BESTRIJDING VAN DE CENTRUMPARTIJ ZULLEN WE ECHTER NIET OP DE MAN MOETEN SPELEN, MAAR OP DE IDEEEN.
HET PARTIJBESTUUR ZAL MET PARTIJGENOTEN UIT GROTE STEDEN, DE AFDELINGEN HELPEN DE KIEZERS OP TE ZOEKEN, DE RACISTISCHE IDEEEN BESTRIJDEN, MET ARGUMENTEN KOMEN WAAROM DE BUITENLANDER GEEN SCHULD HEEFT AAN DE KRISIS.
MAAR TEGELIJK ZIJN WE VERPLICHT DE MATERIELE OORZAKEN VAN DE ONLUST ZO VEEL MOGELIJK WEG TE NEMEN: WERK, HUISVESTING, ONDERWIJS, EXTRA STEUN AAN MINDERHEIDSGROEPERINGEN VAN WELKE KLEUR OF AFKOMST OOK. WE MOGEN NIET BLIJVEN STEKEN IN MORELE VERONTWAARDIGING
HET PARTIJBESTUUR LEGT U VANDAAG DE UITGANGSPUNTEN VOOR BIJ DEZE FORMATIE. HET IS NUTTIG OM VANDAAG ZOWEL ONZE ERVARINGEN MET DE FORMATIE '77 ALS MET DE FORMATIE '81 TE GEBRUIKEN, ENERZIJDS is ER DE ERVARING VAN 1977,
10 ZETELS WINST, EN EEN KRAPPE MEERDERHEID VOOR RECHTS IN DE KAMER. TOCH GINGEN WE NIET REGEREN. EEN DIEPE TELEURSTELLING
VOOR ZEER VELEN VAN ONZE KIEZERS,
DE VERKIEZINGEN VAN 1981 LEVERDEN EEN ANDER BEELD OP. NA EEN NEDERLAAG WAREN WE - IN HET ZICHT VAN EEN DREIGEND RECHTS KABINET IN ECONOMISCHE KRISISTIJD - BEREID TE GAAN REGEREN, ONDANKS DE GROTE VERSCHILLEN DIE ER OOK TOEN AL LAGEN MET HET

CDA.
IN MEI 1982 ZIJN WE ERUIT GESTAPT WEGENS HET NIET REALISEREN
VAN HET TWEESPORENBELEID. ONDERTUSSEN WAS DE PARTIJ VOOR VELE KIEZERS ONHERKENBAAR GEWORDEN, WAREN WE ER NIET IN GESLAAGD DE DILEMMA'S WAARVOOR DE PVDA STAAT - MET NAME ALS HET GAAT OM SOCIAAL-ECONOMISCHE VRAAGSTUKKEN EN DE ONVERMIJDELIJK DAARBIJ HORENDE IMPOPULAIRE MAATREGELEN - OVER TE BRENGEN.
WELISWAAR WERD ONS DAARTOE WEINIG RUIMTE GEBODEN, MAAR HET BLEEK VOOR ONS ZELF EEN UITERST MOEILIJKE OPGAVE TE ZIJN EEN DUIDELIJKE KOERS, ZOWEL INHOUDELIJK ALS STRATEGISCH, UIT TE ZETTEN. Met de beslissing om uit het kabinet te stappen en werd onze positie gemarkeerd en werd de inzet van de verkiezingen bepaald.

DOOR DE ERVARINGEN EN DOOR DE KIEZERSTEUN GESTERKT MOET DE PVDA DE KOMENDE JAREN HAAR WERK VERRICHTEN. HET ZAL EEN ENORME OPGAVE WORDEN OM - BIJ VERSCHERPTE ECONOMISCHE CRISIS EN DE DREIGING VAN EEN RECHTS BELEID. DIE JUIST ONZE KIEZERS ZO TREFT - HET VERTROUWEN VAN ONZE KIEZERS VAST TE HOUDEN EN VERDER UIT TE BOUWEN.
PIJNLIJKE INGREPEN ZIJN NIET TE VERMIJDEN, MAAR JUIST DAN DIENEN ONZE PRINCIPES VAN EERLIJK DELEN VAN WERK EN INKOMEN, VERZET TEGEN KERNWAPENS EN DE ZORG VOOR EEN VEILIG, SCHOON MILIEU TOT HET UITERSTE TEGENOVER RECHTS VERDEDIGD TE WORDEN.
NU IEDERE NADENKENDE PROGRESSIEF ZICH TERECHT ZORGEN MAAKT OVER EEN DREIGEND RECHTS BELEID WAARBIJ DE GROTE MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES EN MET NAME DE VAKBEWEGING UITGESCHAKELD WORDEN, IS HET DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR EEN GROTE PROGRESSIEVE PARTIJ ALS DE ONZE TE ERKENNEN DAT DIE VERDEDIGING VAN ONZE PRINCIPES - ALS HET KAN IN DE REGERING, ALS 'T MOET IN DE OPPOSITIE - EEN ZWARE OPGAVE IS.
DIE OPGAVE KUNNEN WE AAN ALS WE VANAF HET BEGIN BEREID ZIJN EEN DUIDELIJKE OPSTELLING TE KIEZEN EN DAARBIJ TE ONDERKENNEN HOE LASTIG HET VOOR LINKS IS TE REGEREN DAN WEL IN DE OPPOSITIE TE ZITTEN IN CRISISTIJD.

WIJ ZIJN BEREID TE REGEREN, STERKER NOG WE ACHTEN HET ONZE PLICHT. MAAR DAN WEL OP BASIS VAN EEN DUIDELIJKE KEUZE VOOR EEN NIEUW ECONOMISCH BELEID EN EEN ANDER VREDE- EN VEILIGHEIDSBELEID.

WE WENSEN INFORMATEUR VAN KEMENADE STERKTE BIJ ZIJN POGING DUIDELIJKHEID TE VERSCHAFFEN OF DEZE WIL BIJ HET CDA OF VVD OOK AANWEZIG IS.